

Barns önskemål i vården ämne på »Hälsans dag«

– Barns bästa och rätt till hälsa är självklart, men hur är det med barnpatienters rätt att bli informerade och uttrycka en åsikt?

Det undrar Ingemar Kjellmer, professor emeritus vid Drottning Silvias barn- och ungdomssjukhus i Göteborg.

■ Barns hälsa var temat för Hälsans dag i Göteborg. En av huvudtalarna var Ingemar Kjellmer som var med och startade Centrum för barns rätt till hälsa för fyra år sedan. Då var målet att nå ut till samtliga 1 800 anställda på Drottning Silvias barn- och ungdomssjukhus. De första som fick utbildning var verksamhetscheferna. Idag har varje avdelning ett, oftast två, barnkonventionsombud.

Det handlar om hur man i den dagliga verksamheten ska hålla FN:s barnkonvention levande och uppfylla den standard som utarbetats av Nordiska föreningen för sjuka barns behov, NOBAB. Principer till stor del självklara på pappret, men inte alltid så lätta att genomföra i praktiken.

– Det svåraste är kanske barns rätt att uttrycka en åsikt och delta i beslut som rör dem, det informerade samtycket, konstaterar han. Vi är så vana vid att samspela med föräldrar, att informera och diskutera med dem, men frågan är om och hur man informerar barnet. Hur bemöts barns önskemål?

Han pekar på att mycket av det som utförs inom vården sker mot barnets vilja – säg det normalt funtade barn som frivilligt önskar bli stucket i fingret?!

– Om du som vuxen vägrar gå med på

en undersökning eller behandling så blir det inget av, menar han. Men hur gör vi med barnen? Är det alltid föräldrarna som ska bestämma?

Själv tror han på att göra även de minsta barnen så delaktiga som möjligt. Han har i sitt eget arbete med kroniskt sjuka avsatt särskild tid då enbart han och barnet samtalar, utan föräldrar.

– Det handlar om att ge barnet en chans att ta upp svåra frågor som det undviker när mamma eller pappa är med, till exempel hur det är att dö. Samtidigt är det ett sätt för mig att visa respekt för barnet. Vi gör en överenskommelse för att barnet ska kunna ta så stort ansvar för sin behandling som möjligt.

Ingemar Kjellmer betonar att alla barn, efter mognad och förmåga, har rätt att bli informerade, behandlas som huvudpersoner och kunna påverka och delta i vården.

Cajsa Malmström
frilansjournalist

Ingemar Kjellmer, Drottning Silvias barn- och ungdomssjukhus, avsätter särskild tid då enbart han och barnet samtalar.

Uppsalaläkare arbetar mindre övertid

■ Med anledning av att sjukhusledningen i Uppsala har beslutat att 100 läkare ska bort från Akademiska sjukhuset (LT nr 42/2003) samlades 300 läkare i måndags för att vädra sina åsikter. Torbjörn Karlsson, ordförande i Upplands allmänna läkarförening, säger att det fanns en »samstämmig uppfattning om att sjukhusledningens förslag är huvudlöst«.

– Ledningen säger att det är för många läkare här, men vi undrar hur det går ihop med det övertidsberg som vi läkare har, säger Torbjörn Karlsson.

– Nu har vi sagt att vi jobbar inte mer än 200 övertidstimmar som är tillåtet enligt Arbetstidslagen, och det kommer förstås att slå hårt mot jourverksamheten. (LT)

Danderyds läkare kritiska till sparförslag

■ Det sparförslag som lagts av tjänstemännen i Stockholms läns landsting, se LT nr 43/2003, orsakar oro. Bland annat ska akutsjukvården i Norrtälje läggas ned och överförs till Danderyds sjukhus. Men Danderyds sjukhus behöver betydligt fler läkare än vad som föreslagits, och förslaget innebär ökade kostnader och en betydande försämring för såväl patienter som personal, enligt Gustav Neander, ordförande i Danderyds sjukhus läkarförening.

Kraftigast kritik mot förslaget har kommit från Norrtälje och Södertälje. Politikerna har hörsammat en del av den kritiken. Södertälje får behålla sin förlösningvård och delar av akuten. Norrtälje kommer att ha kvar en lättakat men inte längre vara fullvärdigt akutsjukhus. I vilken mån landstingspolitikerna i övrigt följer tjänstemannaförslaget presenteras efter detta nummers pressläggning. Läs på www.lakartidningen.se (LT)

Stendahl ordförande för Läkaresällskapet

■ Olle Stendahl, professor i medicinsk mikrobiologi vid Universitetssjukhuset i Linköping, har valts till ny ordförande i Svenska Läkaresällskapet från och med den 1 januari 2004, efter avgående ordföranden Thomas Ihre.

Ny vice ordförande blir Anna Engström-Laurent, specialist i internmedicin och reumatologi vid Norrlands Universitetssjukhus i Umeå. (LT)

Ny läkarutbildning i Stockholm dröjer

■ Det drar ut på tiden med en ny läkarutbildning i Stockholm. Förhoppningen att en ny studieplan skulle vara igång under våren 2004 kommer inte att infrias. Det har tagit tid att få till en arbetsgrupp som ska utarbeta studieplanen, men nu är den utsedd och man har träffats en gång.

– Uppslutningen var dålig, bara hälften kom, berättar Anders Hjerpe, professor i patologi vid Huddinge Universitetssjukhus och den som ska leda gruppen på 13 personer.

Arbetsgruppen ska arbeta utifrån fyra förslag som lades fram under förra året av Karolinska institutets programkommitté, Medicinska föreningen, Karolins-

ka sjukhuset och Huddinge Universitetssjukhus, se LT nr 42/2002. Vart och ett av de fyra förslagen har fått en representant i arbetsgruppen, som för övrigt består av bland annat allmänmedicinare, prekliniker, medicinstudenter samt AT- och ST-läkare.

Hösten 2005 hoppas Anders Hjerpe att den första kursen i den nya studieplanen ska finnas klar.

– Det är svårt att göra förändringar, men vi ska försöka skapa en struktur där utbildningen kan utvecklas så att den inte blir lika dammig om tio år som den är idag.

Sara Zetterlund-Holfve